

dat hij nu geheel kreupel was. Van draven was geen spraak meer, en toch werd hij warm van vermoeidheid en pijn, terwijl hij zich over den dijk voortsleepte met de doffe berusting van een dier, dat gedreven wordt. Iets wezenloos overviel hem langzamerhand, dat het gevoel van honger en dorst, eerst zoo kwellend en afmattend, verdoofde.

Toch kwam het nu en dan boven: dan stond hij stil en staarde naar de lichten, terzij van den dijk in de laagte. Eerst flauwtjes en allengs sterker rees het voornemen om aan een van die woningen wat eten, wat drinken te gaan vragen en een nachtverblijf. Hij verzette zich tegen die neiging, met den kleinen wil van iemand die begint met zichzelf te bestrijden en al te voren weet dat hij zal toegeven.

Zoo was hij al meer en meer aan de binnenzijde van den dijk gaan loopen. In de duisternis kon hij moeilijk uitmaken of hij gemakkelijk eraf zou komen, als hij eens ergens wilde aankloppen. Opeens gleed hij uit, tegen iets aan. Het was het einde van een schuin omhoog stekenden staak, blijkbaar als leuning dienende naast een trapje van een der woningen naar boven. Hij greep zich vast. De aanraking was, niettegenstaande zijn trage beweging, tamelijk hard aangekomen, juist tegen zijn borst. Hij kreunde, in een wee gevoel van ellende, en de kramphoest deed hem opnieuw schudden, zoodat hij den staak met beide handen vastklemde.

Toen het bedaarde, gaf hij willoos toe aan zijn verlangen naar rust. Hij zou vragen om nachtverblijf, in een stal of geitehok. Tastend met den gezonden voet vond hij de eerste, in den dijk gegraven trede. Langzaam en sukkelig, meer aan zijn handen hangend dan op zijn voeten steunend, daalde hij de helling af. Doch nauwelijks had hij den gelijken bodem bereikt en zag het licht van een paar vensters op korten afstand, of hij hoorde gebrom, nijdig knorren van een hond die onraad merkt.

Sacré-nom! siste hij tusschen de tanden, de handen weer aan de leuning slaande. Woest geblaf volgde toen hij, door den schrik de pijn geheel vergetend, zoo snel mogelijk de treden opklauterde. De hond scheen zelf niet op zijn gemak te zijn, volgde hem niet naar boven, maar vergenoegde zich met eenige malen een uitval tot halverwege de helling te doen, daarbij halve cirkels beschrijvend en een woest misbaar makend. De vreemdeling, zelf weer buiten den lichtkring en onzichtbaar, nam dit met een zucht van verlichting waar. De deur van de woning werd geopend, en er kwam iemand in de opening staan. Een mannestem riep: „Moor, kom hier! Moor koest!” De hond kroop steeds brommend terug. „Zeker weer een kat,” sprak dezelfde stem naar de binnenzijde der woning. En daarna weer naar buiten: „Koest Moor!”

De man ging terug en sloot de deur.

Jacques bleef een oogenblik onbewegelijk. Hij prevelde verwensching op verwensching, minder tegen den hond, dan wel om lucht te geven aan het gevoel van pijn, dat nu weer veel feller werd. Dan ging hij langzaam verder.

Hij raakte nu door het dorp heen; de schijnsels verdwenen ter rechterzijde